

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego

KNO.410.003.02.2016

P/16/023

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 56 61, F +48 22 444 56 82
kno@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/16/023 – Rozwój sportu osób niepełnosprawnych
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego
Kontroler	Teresa Małgorzata Zębala, doradca ekonomiczny, legitymacja służbowa nr 15555
Jednostka kontrolowana	Polski Komitet Paraolimpijski, ul. Trylogii 2/16, 01-982 Warszawa, zwany dalej PKPar lub Komitetem
Kierownik jednostki kontrolowanej	Łukasz Szeliga, Prezes Zarządu PKPar, zwany dalej Prezesem PKPar (pełni funkcję od 23 czerwca 2015 r., poprzednio w okresie od 21 maja 2000 r. do 23 czerwca 2015 r. funkcję Prezesa PKPar pełnił Longin Komołowski)

(dowód: akta kontroli str. 1-5)

II. Ocena kontrolowanej działalności¹

Ocena ogólna

Polski Komitet Paraolimpijski prawidłowo realizował objęte kontrolą zadania z zakresu sportu powszechnego i wyczynowego osób niepełnosprawnych, dofinansowywane ze środków publicznych.

PKPar prawidłowo wykorzystał dofinansowanie przyznane przez Ministra Sportu i Turystyki² z budżetu państwa część 25 – Kultura fizyczna i Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej³ na realizację zadań sportu wyczynowego i powszechnego oraz dofinansowanie z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych⁴ na realizację zadania pn. „Olimpijczyk – przygotowanie zawodników niepełnosprawnych do udziału w Igrzyskach Olimpijskich”⁵.

W latach 2013-2016 (do 30 czerwca) PKPar wykorzystał dofinansowanie ze środków publicznych w łącznej wysokości 16.082,4 tys. zł, w tym środki: budżetu państwa – 9.388,6 tys. zł, FRKF – 553,9 tys. zł, PFRON – 6.139,9 tys. zł.

Komitet terminowo rozliczał zadania oraz przedstawiał sprawozdania z realizacji zadań i wykorzystania dofinansowania. Otrzymane dofinansowanie zostało wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem, wydatki realizowane były w terminach określonych w umowach.

W latach 2013-2015 PKPar wypłacał stypendia sportowe dla niepełnosprawnych zawodników kadry narodowej w łącznej kwocie 6.898,9 tys. zł, w terminach określonych rozporządzeniem Ministra Sportu i Turystyki z dnia 15 października 2012 r. w sprawie stypendiów sportowych dla członków kadry narodowej⁶. Zadanie to było corocznie zlecane

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

² Dalej: Minister SiT.

³ Dalej FRKF.

⁴ Dalej PFRON.

⁵ Zadanie realizowane na podstawie art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127 poz. 721, ze zm.). Dalej: „Olimpijczyk”.

⁶ Dz. U. poz. 1130. Dalej: rozporządzenie w sprawie stypendiów sportowych dla członków kadry narodowej.

przez Ministra SiT, pomimo że zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa Komitet nie był uprawniony do wypłaty stypendiów.

NIK pozytywnie ocenia efekty realizowanych przez PKPar zadań w zakresie sportu powszechnego i wyczynowego osób niepełnosprawnych, w tym koordynacji spraw związanych z udziałem polskiej reprezentacji w igrzyskach paraolimpijskich. PKPar skutecznie wspierał procesy organizowania sportu osób niepełnosprawnych, szczególnie paraolimpijskiego w Polsce. W okresie objętym kontrolą w zakresie sportu wyczynowego wzrosła liczba osiągnięć zawodników kadry narodowej, w tym złotych, srebrnych i brązowych medali, zdobytych na mistrzostwach świata i mistrzostwach Europy ze 133 w 2013 r. do 160 w 2015 r. tj. o 20,3% oraz liczba zajętych miejsc od czwartego do ósmego ze 114 w 2013 r. do 155 w 2015 r. tj. o 36%.

PKPar osiągał cele realizowanych zadań w zakresie przygotowania zawodników niepełnosprawnych do udziału w igrzyskach paraolimpijskich. Dofinansowaniem objętych zostało 1.781 zawodników niepełnosprawnych, w tym 310 zawodnikom kadry narodowej wypłacano stypendia sportowe. Realizacja projektu „Olimpijczyk”, w którym w pierwszym etapie wsparciem objęto 186 zawodników, przyczyniła się do zwiększenia udziału i lepszego przygotowania zawodników niepełnosprawnych do igrzysk paraolimpijskich oraz do zwiększenia ich udziału w życiu społecznym i zawodowym. Z powodu braku wystarczających środków finansowych oraz możliwości kadrowych statutowe działania PKPar w zakresie propagowania i upowszechniania idei paraolimpizmu realizowane były pośrednio, przy realizacji innych działań i zadań.

Uwagi NIK dotyczyły nieprzyjęcia przez Zarząd PKPar w formie uchwały Strategii PKPar obejmującej cele strategiczne w zakresie propagowania idei paraolimpizmu, wypłacania stypendiów sportowych niepełnosprawnym członkom kadry narodowej w latach 2013-2015 z naruszeniem przepisów rozporządzenia w sprawie stypendiów sportowych dla członków kadry narodowej oraz niewprowadzenia wewnętrznych procedur dotyczących zakupu towarów i usług.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Organizacja i realizacja zadań z zakresu sportu powszechnego i wyczynowego osób niepełnosprawnych

Opis stanu
faktycznego

1.1. Polski Komitet Paraolimpijski jest związkiem stowarzyszeń i innych osób prawnych, realizujących cele i zadania ruchu paraolimpijskiego oraz zajmujących się organizacją, upowszechnianiem i działalnością na rzecz rozwoju sportu osób niepełnosprawnych. W latach 2013-2016 w skład Komitetu wchodziło sześciu członków⁷.

(dowód: akta kontroli str. 6-13)

Podstawowym celem PKPar, zgodnie z § 8 statutu z dnia 14 września 2002 r., jest propagowanie i rozwijanie sportu osób niepełnosprawnych oraz kierowanie całokształtem spraw związanych z przygotowaniem oraz ustaleniem reprezentacji na igrzyska paraolimpijskie.

PKPar nie ustanowił w formie regulacji wewnętrznych kierunków i programów rozwoju sportów uprawianych przez osoby niepełnosprawne oraz zasad przygotowywania kadry narodowej do igrzysk paraolimpijskich (IP), mistrzostw świata (MŚ), mistrzostw Europy (ME)

⁷ Członkami PKPar są: Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start”, Związek Stowarzyszeń Sportowych „Sprawni Razem”, Fundacja Aktywnej Rehabilitacji”, Stowarzyszenie Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki Niewidomych i Słabowidzących „CROSS”, Związek Kultury Fizycznej „Olimp”, Polski Związek Bocci (wcześniej Związek Stowarzyszeń „Polska Federacja Bocci Niepełnosprawnych”).

– ponieważ jak wyjaśnił Prezes PKPar – leży to w gestii związków sportowych lub organizacji/stowarzyszeń bezpośrednio odpowiedzialnych za szkolenie i rozwój danej dyscypliny. PKPar, w miarę możliwości finansowych, wspiera lub koordynuje procesy bezpośrednio związane z IP (zgrupowania, badania, udział w zawodach). Komitet odpowiedzialny jest też za zgłaszanie reprezentacji Polski na IP, a ostateczny skład na IP każdorazowo zatwierdzany jest przez Zarząd lub Prezydium PKPar, na podstawie obowiązujących przepisów międzynarodowych poszczególnych Federacji oraz Międzynarodowego Komitetu Paraolimpijskiego. Na każde igrzyska ogłaszane są kryteria kwalifikacyjne w poszczególnych dyscyplinach sportu. PKPar potwierdza uzyskane kwalifikacje zawodników reprezentacji.

(dowód: akta kontroli str. 14-28, 457, 846)

Uchwałą nr 1 z dnia 30 stycznia 2014 r. Prezydium Zarządu PKPar zatwierdziło skład Reprezentacji Polski na XI Zimowe Igrzyska Paraolimpijskie Soczi 2014 oraz potwierdziło spełnienie przez zawodników kryteriów kwalifikacyjnych wyznaczonych przez Międzynarodowy Komitet Paraolimpijski (IPC). Na Igrzyska Paraolimpijskie Soczi 2014 zakwalifikowanych zostało ośmiu zawodników w trzech paraolimpijskich sportach. Uchwałą nr 1 Zarządu PKPar z dnia 27 lipca 2016 r. zatwierdzony został skład Reprezentacji Polski na XV Letnie Igrzyska Paraolimpijskie Rio 2016 i potwierdzone zostało spełnienie przez wszystkich zawodników kryteriów kwalifikacyjnych wyznaczonych przez Międzynarodowe Federacje Sportowe (IFs) oraz IPC. Na Igrzyska Paraolimpijskie Rio 2016 zakwalifikowanych zostało 91 zawodników w 13 paraolimpijskich sportach.

(dowód: akta kontroli str. 498-509)

1.2. W okresie objętym kontrolą PKPar zawarł z Ministrem SiT sześć umów o dofinansowanie ze środków publicznych zadań z zakresu sportu wyczynowego i jedną umowę w zakresie sportu powszechnego na łączną kwotę 21.812.633,06 zł, w tym:

- trzy umowy o dofinansowanie ze środków budżetu państwa część - 25 Kultura fizyczna zadań związanych z przygotowaniem kadry narodowej do udziału w igrzyskach paraolimpijskich na kwotę ogółem 9.393.190 zł (w tym na stypendia sportowe dla niepełnosprawnych członków kadry narodowej 6.702.623,74 zł⁸). Kwota wykorzystanych środków wyniosła 9.388.621,47 zł (w tym na stypendia sportowe 6.698.864,10 zł);
- trzy umowy o dofinansowanie ze środków FRKF na łączną kwotę 1.700.000 zł, w tym dwie umowy na dofinansowanie przygotowania i udziału zawodników kadry narodowej w igrzyskach paraolimpijskich na kwotę 1.580.000 zł i jedną umowę w zakresie sportu powszechnego na organizację dwóch obozów sportowych dla osób niepełnosprawnych na kwotę 120.000 zł. Kwota wykorzystanych środków wyniosła 553.872,10 zł⁹;
- jedną umowę o dofinansowanie ze środków PFRON realizacji zadania pn. „Olimpijczyk – przygotowanie zawodników niepełnosprawnych do udziału w Igrzyskach Olimpijskich” na łączną kwotę 9.703.938,25 zł (I etap – 3.999.708,05 zł i II etap – 5.704.230,20 zł). Kwota wykorzystanych środków wyniosła 6.139.932,36 zł (I etap – 3.372.388,59 zł i II etap – 2.767.543,77 zł¹⁰).

W ramach zawartych umów wykorzystano zostały środki publiczne na kwotę ogółem 16.082.425,93 zł, w tym na realizację zadań w poszczególnych latach:

⁸ W 2016 r. Minister SiT nie zawierał z PKPar umowy na wypłacanie stypendiów sportowych dla niepełnosprawnych członków kadry narodowej w 2016 r.

⁹ Według stanu na dzień 30 czerwca 2016 r.

¹⁰ Według stanu na dzień 30 czerwca 2016 r.

- w 2013 r. – 3.605.338,61 zł – na wypłatę stypendiów sportowych i zgrupowania sportowe w 14 dyscyplinach na podstawie umowy z Ministrem SiT z dnia 8 marca 2013 r. na kwotę 3.485.888,61 zł (z budżetu państwa) oraz na organizację w zakresie sportu powszechnego dwóch obozów sportowych dla osób niepełnosprawnych na podstawie umowy z Ministrem SiT z dnia 10 kwietnia 2013 r. na kwotę 119.450, zł (z FRKF);
- w 2014 r. – 3.379.502,50 zł – na wypłatę stypendiów sportowych i zgrupowania sportowe w lekkoatletyce na podstawie umowy z Ministrem SiT z dnia 17 lutego 2014 r. na kwotę 3.199.502,50 zł (z budżetu państwa) oraz na przygotowanie i udział zawodników kadry narodowej w Igrzyskach Olimpijskich w Soczi 2014 na podstawie umowy z Ministrem SiT z dnia 19 lutego 2014 r. na kwotę 180.000,00 zł (z FRKF);
- w 2015 r. – 6.075.618,95 zł – na wypłatę stypendiów sportowych i zgrupowania sportowe w lekkoatletyce na podstawie umowy z Ministrem SiT z dnia 9 marca 2015 r. na kwotę 2.703.230,36 zł (z budżetu państwa) oraz na przygotowanie zawodników niepełnosprawnych do udziału w IP: zgrupowania, zawody sportowe, zakup odżywek, zakup sprzętu sportowego w zakresie 18 dyscyplin sportu w ramach zadania „Olimpijczyk” na podstawie umowy z PFRON z dnia 14 października 2015 r. (I etap) na kwotę 3.372.388,59 zł;
- w 2016 r. (na 30 czerwca) – 3.021.965,87 zł. – na przygotowanie i udział w igrzyskach paraolimpijskich w Rio de Janeiro na podstawie umowy z Ministrem SiT z dnia 30 marca 2016 r. na kwotę 254.422,10 zł (z FRKF) oraz na przygotowanie zawodników niepełnosprawnych do udziału w IP: zgrupowania, zawody sportowe, zakup odżywek, sprzętu sportowego w zakresie 15 dyscyplin sportowych na podstawie umowy z PFRON z dnia 14 października 2015 r. na zadanie „Olimpijczyk” (II etap) na kwotę 2.767.543,77 zł.

(dowód: akta kontroli str. 458-478)

Ponadto, poza środkami publicznymi, realizowane przez Komitet zadania dofinansowane były przez sponsorów na podstawie dwóch umów sponsoringowych dotyczących wyposażenia w odzież reprezentacyjną i sportową zawodników na Igrzyska Paraolimpijskie na kwotę 1.015.504,81 zł (wykorzystano środki w kwocie 15.504,81 zł¹¹) oraz środki własne, które wyniosły 64.135,11 zł.

W latach 2013-2016 (do 30 czerwca 2016 r.) liczba zawodników niepełnosprawnych objętych dofinansowaniem środkami publicznymi wyniosła 1.781 (w tym 310 zawodników, którym PKPar wypłacił stypendia sportowe).

(dowód: akta kontroli str. 461-464)

W 2013 r. PKPar realizował jedną umowę w zakresie sportu powszechnego dofinansowaną ze środków FRKF. Minister SiT decyzją z dnia 1 marca 2013 r. przyznał dofinansowanie w wysokości 120.000,00 zł na realizację zadania: organizacja obozów sportowych dla osób niepełnosprawnych w związku ze złożonym wnioskiem PKPar w otwartym konkursie ofert z zakresu rozwijania sportu osób niepełnosprawnych realizowanych w ramach zadania „Popularyzacja i wspieranie rozwoju Sportu dla Wszystkich”. Całkowity koszt zadania określony został na kwotę 150.000,00 zł, w tym środki Ministerstwa Sportu i Turystyki¹² 120.000,00 zł, tj. 80% i środki własne 30.000,00 zł, tj. 20%. Zgodnie z zawartą z Ministrem SiT umową o dofinansowanie nr 2013/0065/0276/SubC/DS.-SN/3EB w dniu 10 kwietnia 2013 r. na kwotę 120.000,00 zł termin wykonania zadania ustalony został w okresie od 1

¹¹ Rozliczenie umowy sponsoringowej zawartej w 2015 r. na kwotę 1.000.000 zł ma nastąpić w okresie wrzesień-grudzień 2016 r.

¹² Dalej: Ministerstwo SiT lub Ministerstwo.

czerwca do 31 lipca 2013 r. Uczestnikami dwóch obozów sportowych integracyjnych była grupa 80 dzieci niepełnosprawnych. Rozliczenie z wykorzystania w 100% przyznanej dotacji złożono do Ministerstwa SiT w terminie zgodnym z umową terminie, tj. 13 sierpnia 2013 r. W dniu 26 sierpnia 2013 r. Ministerstwo poinformowało o przyjęciu rozliczeń poszczególnych obozów w zakresie rzeczowym, a w części finansowej – kosztów bezpośrednich. W dniu 11 września 2013 r. przesłana została do Ministerstwa korekta rozliczenia umowy (w zakresie kosztów pośrednich) oraz zwrócona niewykorzystana kwota dotacji w wysokości 550 zł. W dniu 16 września 2013 r. Ministerstwo poinformowało o przyjęciu rozliczenia dotacji w zakresie rzeczowym oraz w części finansowej na kwotę 119.450,00 zł, do zwrotu przypisana została kwota 550,00 zł z tytułu niewykorzystania środków dotacji.

Koszty pośrednie nie przekraczały dopuszczalnego 10% limitu, zgodnie z maksymalnym limitem kosztów pośrednich określonym w § 18 rozporządzenia Ministra Sportu i Turystyki z dnia 23 sierpnia 2010 r. w sprawie dofinansowania zadań ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej¹³ i stanowiły 7,5% kosztów bezpośrednich, związanych z realizacją zadania.

(dowód: akta kontroli str. 510-571)

1.3. Badaniu poddano dwa dowody księgowe (fakturę za wyżywienie i zakwaterowanie uczestników obozu oraz umowę zlecenia na obsługę instruktora) o łącznej wartości 45.888,00 zł stanowiące 38,4% wartości dofinansowania ze środków FRKF. Dowody księgowe zostały sprawdzone pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym oraz opatrzone treścią „*płatne ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej na podstawie umowy z dnia ... nr ... w kwocie ...*”, zgodnie z wymogami określonymi w § 4 ust 3 umowy o dofinansowanie. Wynagrodzenie instruktora podczas zorganizowanego obozu wakacyjno-sportowego wyniosło 100 zł brutto za dzień obsługi instruktorskiej i nie przekroczyło stawki wynagrodzenia określonego w programie Ministra SiT. Zgodnie z wymogami określonymi w § 8 ust. 1 umowy o dofinansowanie PKPar dokonał zapłaty za wydatki w terminie określonym w umowie, tj. do 31 lipca 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 572-577)

W latach 2014-2016 (do 30 czerwca) PKPar nie prowadził działań w zakresie sportu powszechnego w oparciu o środki z FRKF z powodu braku środków własnych lub sponsorskich w wymaganej wysokości 20% wartości dotacji.

Aktualnie PKPar prowadzi prace związane z zawarciem nowej umowy sponsorskiej, w ramach której będzie wspierał finansowo obozy i zawody dla utalentowanej młodzieży niepełnosprawnej, pn. „Nadzieje paraolimpijskie”.

(dowód: akta kontroli str. 846)

1.4. W latach 2013-2015 PKPar wypłacał niepełnosprawnym członkom kadry narodowej stypendia sportowe. Zadanie to było corocznie zlecane przez Ministra MSiT. W 2016 r. Minister SiT nie powierzał Komitetowi realizacji wypłaty stypendiów.

Wysokość stypendiów ogółem w poszczególnych latach oraz liczba zawodników kadry narodowej otrzymujących stypendia przedstawiała się następująco:

- w 2013 r. – 1.764.851,28 zł – 93 zawodników (114 decyzji);
- w 2014 r. – 2.556.119,74 zł – 109 zawodników (154 decyzje);

¹³ Dz. U. Nr 156, poz. 1051. Rozporządzenie uchylono z dniem 15 października 2014 r.

- w 2015 r. – 2.377.893,08 zł – 108 zawodników (140 decyzji).

(dowód: akta kontroli str. 457-460, 466-479, 847)

1.5. Kontrolą objęto wszystkie umowy na realizację zadań publicznych w zakresie przygotowań kadry narodowej do igrzysk paraolimpijskich, zleconych przez Ministra SiT, dofinansowanych ze środków budżetu państwa część 25 – Kultura fizyczna na wypłatę stypendiów sportowych i zgrupowania sportowe w latach 2013 – 2015, tj.:

– nr 2013/0106/0133/UDot/SN/DSW/MP z dnia 8 kwietnia 2013 r.¹⁴ na kwotę 3.486.200,00 zł. Kwota wykorzystanych środków wyniosła 3.485.888,61 zł;

– nr 2014/0031/0133/UDot/SON/DSW z dnia 17 lutego 2014 r.¹⁵ na kwotę 3.200.00,00 zł. Kwota wykorzystanych środków wyniosła 3.199.502,50 zł;

– nr 2015/0066/0133/UDot/DSW z dnia 9 marca 2015 r.¹⁶ na kwotę 2.706.990,00 zł. Kwota wykorzystanych środków wyniosła 2.703.230,36 zł.

W ww. umowach wykonanie zadania ustalono w terminie od 2 stycznia do 31 grudnia danego roku.

W ramach otrzymanych środków dofinansowaniem objęto 1.106 zawodników niepełnosprawnych. Liczba stypendystów utrzymywała się na zbliżonym poziomie i wynosiła odpowiednio: 93, 109 i 108. Natomiast w kolejnych umowach zmniejszała się liczba organizowanych zgrupowań sportowych. W 2013 r. odbyły się 63 zgrupowania, w których wzięło udział 644 zawodników, w 2014 r. – sześć zgrupowań, w których uczestniczyło 117 zawodników oraz w 2015 r. – jedno zgrupowanie z udziałem 35 zawodników.

(dowód: akta kontroli str. 461-463, 479, 578-587, 679-690, 773-789)

Koszty pośrednie niezbędne do realizacji zadań były zgodne z ustalonymi kwotami w § 3 ust. 2 zawartych umów i nie przekroczyły limitów określonych na dany rok w programach Ministra SiT dotyczących dofinansowania zadań związanych z przygotowaniem kadry narodowej do udziału w igrzyskach olimpijskich, igrzyskach paraolimpijskich, igrzyskach głuchych, mistrzostwach świata lub mistrzostwach Europy w sportach olimpijskich lub nieolimpijskich.

(dowód: akta kontroli str. 614-615, 710, 803)

Zgodnie z ww. umowami PKPar sporządził i przedstawił Ministrowi SiT rozliczenia otrzymanego dofinansowania w zakresie rzeczowym i finansowym, w terminie do 30 dni od dnia zakończenia zadania oraz dokonał zwrotu niewykorzystanej dotacji w terminie 15 dni od dnia zakończenia zadania.

Rozliczenie umowy nr 2013/0106/0133/UDot/SN/DSW/MP przekazane w dniu 16 stycznia 2014 r., przyjęte zostało przez Ministerstwo SiT w dniu 28 stycznia 2014 r., niewykorzystana kwota dotacji w wysokości 311,39 zł została zwrócona na konto Ministerstwa 15 stycznia 2014 r. Rozliczenie umowy nr 2014/0031/0133/UDot/SON/DSW przekazane w dniu 9 stycznia 2015 r., przyjęte zostało przez Ministerstwo w dniu 19 stycznia 2015 r., niewykorzystana kwota dotacji w wysokości 497,50 zł zwrócona na konto Ministerstwa 15 stycznia 2015 r. Rozliczenie umowy nr 2015/0066/0133/UDot/DSW przekazane w dniu

¹⁴ Zmieniona aneksami: nr 1 z dnia 27 września 2013 r., nr 2 z dnia 27 września 2013 r., nr 3 z dnia 4 grudnia 2013 r.

¹⁵ Zmieniona aneksami: nr 1 z dnia 1 sierpnia 2014 r., nr 2 z dnia 22 września 2014 r., nr 3 z dnia 18 grudnia 2014 r.

¹⁶ Zmieniona aneksami: nr 1 z dnia 8 kwietnia 2015 r., nr 2 z dnia 18 czerwca 2015 r., nr 3 z dnia 31 sierpnia 2015 r., nr 4 z dnia 13 października 2015 r., nr 5 z dnia 18 grudnia 2015 r.

28 stycznia 2016 r., przyjęte zostało przez Ministerstwo w dniu 2 lutego 2016 r., niewykorzystana kwota dotacji w wysokości 3.759,64 zł została zwrócona na konto Ministerstwa 14 stycznia 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 482-485, 608-630, 706-721, 801-810)

1.6. Badaniem objęto wydatki w wysokości 971.841,93 zł stanowiące 10,3% wartości dofinansowania ze środków z budżetu państwa część 25 – Kultura fizyczna w latach 2013 – 2015, w tym:

- w związku z realizacją umowy nr 2013/0106/0133/UDot/SN/DSW/MP na kwotę 349.285,37 zł, tj. 10% dofinansowania (10 dowodów księgowych na kwotę 245.285,37 zł oraz wypłatę stypendiów sportowych dla czterech zawodników na kwotę 104.000,00 zł);
- w związku z realizacją umowy nr 2014/0031/0133/UDot/SON/DSW na kwotę 325.455,00 zł, tj. 10,2% dofinansowania (12 dowodów księgowych na kwotę 257.055,00 zł oraz wypłatę stypendiów sportowych dla trzech zawodników na kwotę 68.400,00 zł);
- w związku z realizacją umowy nr 2015/0066/0133/UDot/DSW na kwotę 297.101,56 zł, tj. 10,9% dofinansowania (cztery dowody księgowe na kwotę 81.101,56 zł oraz wypłatę stypendiów sportowych dla trzech zawodników na kwotę 216.000,00 zł).

(dowód: akta kontroli str. 722)

W wyniku analizy 26 dowodów księgowych stwierdzono, że wydatki służyły realizacji zadań w zakresie przygotowań kadry narodowej do igrzysk paraolimpijskich, objętych ww. umowami. Zbadane dokumenty rozliczające wydatki z dotacji spełniały wymogi określone w art. 21 i art. 22 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹⁷. Dowody księgowe były prawidłowo opisane, akceptowane pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym oraz opatrzone treścią: „płatne ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki na podstawie umowy nr... z dnia ...w kwocie...”. Zapłaty za wydatki dofinansowane ze środków budżetu państwa dokonano w terminach określonych w § 6 ust. 1 i § 7 zawartych umów, tj. w okresach obowiązywania umów.

Komitet prowadził wyodrębnioną ewidencję księgową środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonywanych z tych środków na realizację zadań, w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji, zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy o rachunkowości oraz zgodnie z § 4 ust. 1 zawartych umów.

W zakresie zbadanych umów przy odpłatnym nabywaniu towarów i usług PKPar nie stosował przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2014 r. Prawo zamówień publicznych¹⁸, ponieważ jak wyjaśniła Dyrektor Biura Komitetu, PKPar nie miał obowiązku stosowania przepisów ustawy w realizowanych zadaniach przy zakupie towarów i usług przekraczających 14 tys. euro.

PKPar nie posiadał wewnętrznych procedur dotyczących zakupu towarów i usług. Według wyjaśnienia Dyrektor Biura Komitetu procedury te zostały opracowane i oczekują na uchwałę Zarządu. Do czasu zakończenia kontroli, tj. 5 sierpnia 2016 r., Zarząd PKPar nie podjął uchwały w tej sprawie.

(dowód: akta kontroli str. 722, 849-851)

W wyniku zbadania sześciu umów zawartych przez PKPar z trenerami w latach 2013-2015 stwierdzono, że stawka dzienna wynagrodzenia trenera nie przekraczała 200 zł w 2013 r. i 250 zł w latach 2014-2015, zgodnie ze stawkami określonymi przez Ministra SiT na dany

¹⁷ Dz. U. z 2016 r. poz. 1047. Dalej: ustawa o rachunkowości.

¹⁸ Dz. U. z 2015 r. poz. 2164, ze zm.

rok w programach dofinansowania zadań związanych z przygotowaniem kadry narodowej do udziału w igrzyskach olimpijskich, igrzyskach paraolimpijskich, igrzyskach głuchych, mistrzostwach świata lub mistrzostwach Europy w sportach olimpijskich lub nieolimpijskich.

(dowód: akta kontroli str. 632-635, 751-754, 817-820)

Badanie wypłacania stypendiów sportowych 10 zawodnikom kadry narodowej w ramach umów zawartych z Ministrem SiT w latach 2013-2015 wykazało, że PKPar przygotowywał dokumentację do wniosków, pisma wraz z uzasadnieniem oraz wnioski do Ministra SiT w sytuacji uzyskania przez zawodnika wyników sportowych wymienionych w § 4 ust. 2 lub ust. 3 oraz po spełnieniu kryteriów określonych w § 5 rozporządzenia w sprawie stypendiów sportowych dla członków kadry narodowej. Do wniosku dołączano:

- dokument potwierdzający uzyskany wynik przez zawodnika – protokoły z zawodów, komunikat z wynikami, itp. lub dokument potwierdzający uzyskanie kwalifikacji paraolimpijskiej;
- szczegółowe zestawienie kandydatów do stypendium sportowego. Zestawienie to zawierało m.in. wyniki, proponowaną wysokość stypendium oraz czasokres wypłat;
- zobowiązanie zawodników do realizacji programu przygotowań do IP, MŚ lub ME.

Przyznanie stypendium sportowego zawodnikowi odbywało się na podstawie indywidualnej decyzji Ministra SiT, na podstawie, której dokonywano wypłaty stypendium.

Ponadto PKPar zapewniał obsługę wypłat stypendiów, wykonując inne czynności takie jak: prowadzenie korespondencji ze stypendystami, zbieranie danych osobowych wraz z zaświadczeniami, zgłoszenia do ZUS i urzędów skarbowych, odprowadzanie podatku dochodowego, zaliczki miesięczne, deklaracje PIT roczne, przygotowanie przelewów bankowych, wydawanie zaświadczeń, aktualizacja danych.

(dowód: akta kontroli str. 458-459, 652-676, 755-772, 821-845)

1.7. Badaniem objęto realizację zadania publicznego pn. „Olimpijczyk – przygotowanie zawodników niepełnosprawnych do udziału w Igrzyskach Paraolimpijskich”, finansowanego ze środków PFRON, na podstawie umowy nr ZZB/000365/BF/D z dnia 14 października 2015 r.¹⁹. Wydatki projektu na pierwszą część zadania (etap I) realizowanego w okresie od 1 sierpnia 2015 r. do dnia 30 kwietnia 2016 r. ustalone zostały na kwotę 3.999.708,05 zł, a na drugą część (etap II) za okres od 1 stycznia 2016 r. do dnia 31 grudnia 2016 r. na kwotę 5.704.230,20 zł. Sprawozdanie częściowe z realizacji zadania na kwotę 3.372.388,59 zł złożone zostało przez PKPar w dniu 29 kwietnia 2016 r. Niewykorzystane środki dofinansowania w wysokości 627.319,46 zł Komitet zwrócił na konto PFRON w dniu 28 kwietnia 2016 r. Pismem z dnia 16 maja 2016 r. PFRON potwierdził otrzymanie kompletnego sprawozdania z realizacji pierwszej części zadania (etap I).

W okresie realizacji I etapu projektu "Olimpijczyk" kompleksowym przygotowaniem do Igrzysk Paraolimpijskich objęto 186 sportowców niepełnosprawnych kadry narodowej.

(dowód: akta kontroli str. 51-171, 200-235, 302, 313-331)

W związku z postanowieniami o zabezpieczeniu realizacji zadania, zawartymi w § 15 ust. 1-3 ww. umowy z PFRON, PKPar złożył oświadczenie o poddaniu się egzekucji na podstawie art. 777 § 1 pkt 5 ustawy dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego²⁰ zobowiązując się w akcie notarialnym – repertorium A numer 13356/015 z dnia 15 października 2015 r. do zapłaty otrzymanej sumy pieniężnej do wysokości

¹⁹ Umowa zmieniona aneksami: nr 1 z dnia 22 grudnia 2015 r., nr 2 z dnia 29 grudnia 2015 r. nr 3 z dnia 4 marca 2016 r.

²⁰ Dz. U. z 2014 r. poz. 101, ze zm.

3.999.708,05 zł, powiększonej o odsetki w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych oraz w akcie notarialnym - repertorium A numer 2326/2015 z dnia 30 grudnia 2015 r. do zapłaty kwoty pieniężnej do wysokości 5.704.230,20 zł, powiększonej o odsetki w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych.

(dowód: akta kontroli str. 172-186)

W ramach projektu „Olimpijczyk” prowadzono Indywidualne Plany Działania dla 186 sportowców niepełnosprawnych. Liczba zrealizowanych godzin wsparcia była ewidencjonowana i nanoszona do aplikacji PFRON – EGW. W okresie realizacji I etapu projektu trenerzy, fizjoterapeuci, dietetycy i psycholodzy udzielili łącznie w wymiarze 12.315,75 godzin wsparcia. Prowadzona była ewidencja dystrybucji odżywek i suplementów diety oraz dystrybucji niezbędnego w fazie przygotowań do Igrzysk Paraolimpijskich sprzętu sportowego, odzieży sportowej i sprzętu serwisowego. W ramach projektu przeprowadzono też badania diagnostyczne i specjalistyczne dla 132 osób.

Pracownicy PKPar przeprowadzili sześć kontroli terenowych zgrupowań organizowanych w ramach projektu „Olimpijczyk”, zakończonych raportami z monitorowania i prawidłowości realizacji projektu.

(dowód: akta kontroli str. 208, 313-319, 332-357, 451)

Badanie próby dowodów księgowych na kwotę 429.515,68 zł, tj. 12,7% wartości dofinansowania wykazało, że PKPar prawidłowo i terminowo wydatkował środki PFRON na dofinansowanie zadania. Środki zostały wydatkowane na zadania objęte umową, zgodnie § 2 ust. 2 umowy.

Dowody księgowe spełniały warunki określone w art. 21 i art. 22 ustawy o rachunkowości. Wszystkie zbadane dowody księgowe opatrzone były treścią: „*płatne ze środków PFRON*” oraz „*sprawdzono pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym*”. Zapłaty za wydatki dokonano w terminach zgodnych z umową. PKPar prowadził wyodrębnioną ewidencję księgową operacji dotyczących realizowanego zadania umożliwiającą identyfikację dokumentacyjną środków pochodzących z PFRON, wydatkowanych w ramach projektu oraz kwot dofinansowania przekazywanych PKPar, zgodnie z § 6 ust. 1 umowy.

PKPar realizował zasadę konkurencyjności przy zamówieniach na zakup usług i dostaw przekraczających wyrażoną w złotych równowartość kwoty 14 tys. euro, zgodnie z wytycznymi dotyczącymi stosowania zasady konkurencyjności zawartymi w załączniku nr 3 do umowy. W zakresie zbadanych dokumentów źródłowych rozliczających wydatki dofinansowania ustalono, że zgodnie z zasadą konkurencyjności przeprowadzono postępowanie w trybie zapytania ofertowego na:

- usługę w zakresie zakupu odżywek i suplementów diety zakończone wyborem najkorzystniejszej oferty i podpisaniem umowy ze zleceniobiorcą w dniu 18 grudnia 2015 r. na kwotę 152.588,05 zł. Zapłaty dokonano w dniu zakończenia dostawy, tj. 21 grudnia 2015 r.;
- usługę zakupu i dostarczenia biletów lotniczych w okresie listopad 2015-grudzień 2016 r. zakończone wyborem oferenta i podpisaniem umowy w dniu 3 listopada 2015 r. Wynagrodzenie wykonawcy ustalono w kwocie stanowiącej cenę biletu lotniczego powiększoną o kwotę 29 zł za każdorazowe wystawienie biletu. W ramach badanych dowodów księgowych na zakup biletów lotniczych wydatkowano do dnia 30 grudnia 2015 r. kwotę 86.442,18 zł.

Analiza umowy trenerskiej nr ZZB/00365/BF/D z dnia 14 października 2015 r. wykazała, że wynagrodzenie brutto zostało ustalone w wysokości 25 zł za godzinę wsparcia

zawodnika oraz prowadzona była wymagana umową dokumentacja zawierająca: dziennik zajęć, listę obecności wraz z potwierdzeniem odbioru wyżywienia i zakwaterowania, zakres przeprowadzonych zajęć.

(dowód: akta kontroli str. 107-109, 358-421)

Według opinii biegłego rewidenta przeprowadzającego w kwietniu 2016 r. audyt zewnętrzny z wykorzystania środków PFRON, projekt został zrealizowany zgodnie z przepisami prawa, ofertą na realizację zadania publicznego oraz umową wraz z aneksami.

(dowód: akta kontroli str. 422-446)

1.8. Od stycznia 2016 roku, na podstawie podpisanej z PFRON w dniu 14 października 2015 r. umowy na realizację zadania publicznego, realizowany jest II etap projektu „Olimpijczyk – przygotowanie zawodników niepełnosprawnych do udziału w Igrzyskach Paraolimpijskich” finansowany ze środków PFRON.

Środki na realizację II etapu zadania w wysokości 4.420.482,94 zł, tj. 77,5% planowanego dofinansowania, PFRON przekazał na rachunek PKPar w dniu 30 grudnia 2015 r. Comiesięcznie sporządzany jest raport dotyczący monitoringu i ewaluacji w ramach projektu. Według stanu na dzień 30 czerwca 2016 r. środki wykorzystane zostały na kwotę 2.767.543,77 zł.

Zgodnie z założeniami w II etapie finansowania w ramach projektu „Olimpijczyk” zmniejszona została grupa sportowców do 120 zawodników, mających największe i realne szanse na kwalifikacje do Igrzysk Paraolimpijskich. W ramach projektu realizowane są konsultacje, zgrupowania krajowe i zagraniczne. Uczestnicy projektu biorą udział w zawodach odbywających się w kraju i za granicą.

Pracownicy PKPar (według stanu na dzień 25 lipca 2016 r.) przeprowadzili dziewięć kontroli terenowych zgrupowań organizowanych w ramach projektu.

(dowód: akta kontroli str. 201-202, 447-455, 459-460)

Ustalone
nieprawidłowości
i uwagi

1. Uwaga NIK dotyczy nieprzyjęcia przez ponad rok Strategii PKPar przez Zarząd PKPar w formie uchwały.

Stosownie do § 22 pkt 3 statutu na Walnym Zjeździe Sprawozdawczo-Wyborczym Delegatów PKPar w dniu 23 czerwca 2015 r. wytyczone zostały dla Komitetu kierunki rozwoju na lata 2015-2019. Działania dotyczyły m.in. propagowania, upowszechniania zasad oraz idei paraolimpizmu. Cele strategiczne PKPar zostały określone w *Strategii Polskiego Komitetu Paraolimpijskiego w oparciu o strategię IPC do roku 2018* (Strategia PKPar) opracowanej w oparciu o strategię Międzynarodowego Komitetu Paraolimpijskiego do 2018 r. Strategia PKPar została zaprezentowana przez Prezesa PKPar podczas posiedzenia Zarządu PKPar w dniu 13 sierpnia 2015 r. Nie została jednak przyjęta w sposób formalny – w formie uchwały Zarządu PKPar. Prezes PKPar wyjaśnił, że strategia zawierała jedynie ogólne cele w zakresie propagowania paraolimpizmu, wobec czego, nie wymagała zatwierdzenia w formie uchwały, a podejmowane przez Komitet działania pośrednio oparte są na tej strategii.

Zdaniem NIK ww. Strategia PKPar obejmująca cele strategiczne w zakresie propagowania idei paraolimpizmu powinna niezwłocznie zostać przyjęta w sposób formalny przez Zarząd PKPar.

(dowód: akta kontroli str. 852-860)

2. NIK zauważa, że pomimo, iż zadania dotyczące dofinansowania wypłaty stypendiów sportowych zostały zlecone Komitetowi przez Ministra SiT, wypłacanie tych stypendiów

w latach 2013-2015 naruszało § 6 ust. 1 rozporządzenia w sprawie stypendiów sportowych dla członków kadry narodowej, stanowiącego że wypłaty stypendium dokonuje właściwy polski związek sportowy ze środków przekazywanych na ten cel przez ministra (tj. Ministra SiT). PKPar wypłacał stypendia, pomimo że nie posiadał statusu polskiego związku sportowego.

Prezes PKPar wyjaśnił, że do 2015 r. PKPar był ujęty w decyzjach Ministra SiT w sprawie ogłoszenia Programu dofinansowania ze środków budżetu państwa zadań związanych z przygotowaniem zawodników kadry narodowej do udziału w igrzyskach paraolimpijskich, igrzyskach głuchych, mistrzostwach świata i Europy. Całość środków otrzymywał Komitet, jako organizator ruchu paraolimpijskiego. W decyzji Ministra SiT z dnia 11 stycznia 2016 r. – zgodnie z rozporządzeniem w sprawie stypendiów sportowych dla członków kadry narodowej określono, że tylko polskie związki sportowe mogą się ubiegać o dofinansowanie na stypendia sportowe. W związku z powyższym PKPar nie został dopuszczony do udziału w konkursie.

Zdaniem NIK wypłata stypendiów sportowych dla niepełnosprawnych członków kadry narodowej powinna odbywać się zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa.

(dowód: akta kontroli str.458-459, 847)

3. PKPar nie wprowadził wewnętrznych procedur dotyczących zakupu towarów i usług.

Pomimo opracowania wewnętrznych procedur dotyczących zakupu towarów i usług, do czasu zakończenia czynności kontrolnych NIK, tj. do 5 sierpnia 2016 r., procedury te nie zostały przyjęte. Dyrektor Biura Komitetu wyjaśnił, że ww. procedury oczekują na uchwałę Zarządu PKPar.

Zdaniem Najwyższej Izby Kontroli wprowadzenie regulacji dokonywania zakupów ograniczyłoby ryzyko niegospodarnych zakupów towarów i usług oraz jednoznacznie określiłoby zasady wydatkowania środków publicznych w sposób celowy, oszczędny i konkurencyjny.

(dowód: akta kontroli str. 849-850)

Ocena cząstkowa

Polski Komitet Paraolimpijski prawidłowo realizował objęte kontrolą zadania z zakresu sportu powszechnego i wyczynowego osób niepełnosprawnych, dofinansowane ze środków publicznych.

W latach 2013 – 2016 (do 30 czerwca) PKPar wykorzystał dofinansowanie ze środków publicznych w łącznej wysokości 16.082,4 tys. zł, w tym środki: budżetu państwa część 25 – Kultura fizyczna – 9.388,6 tys. zł, FRKF – 553,9 tys. zł, PFRON – 6.139,9 tys. zł. Otrzymane dofinansowanie zostało wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem, a wydatki realizowane były w terminach określonych w umowach. Komitet terminowo rozliczał zadania oraz przedstawiał sprawozdania z realizacji zadań i wykorzystania dofinansowania.

W latach 2013-2015 PKPar wypłacał stypendia sportowe dla zawodników kadry narodowej z naruszeniem przepisów rozporządzenia w sprawie stypendiów sportowych dla członków kadry narodowej. Zadanie to było corocznie zlecane przez Ministra SiT.

Uwagi NIK dotyczą nieprzyjęcia przez ponad rok Strategii PKPar przez Zarząd PKPar w formie uchwały oraz niewprowadzenia wewnętrznych procedur dotyczących zakupu towarów i usług.

2. Efekty realizacji zadań w zakresie sportu powszechnego i wyczynowego osób niepełnosprawnych

Opis stanu
faktycznego

2.1. PKPar współpracuje z Ministerstwem SiT w zakresie sportu i opiniuje projekty aktów prawnych. Przedstawiciele PKPar uczestniczą w pracach komisji powołanych przy Ministrze (społecznej i sportu osób niepełnosprawnych) oraz Komisji Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki Sejmu RP przekazując głos środowiska sportu niepełnosprawnych.

(dowód: akta kontroli str. 487)

2.2. W okresie objętym kontrolą PKPar nie prowadził bezpośrednio kampanii propagowania i upowszechniania idei paraolimpizmu. Według wyjaśnienia Prezesa PKPar wynikało to z braku odpowiednich środków finansowych oraz możliwości kadrowych biura. Jednakże poprzez personalne zaangażowanie osób pracujących, współpracujących i reprezentujących PKPar powyższe cele statutowe (§ 9 ust.1 pkt 1 statutu) realizowane były pośrednio, przy okazji realizacji innych działań czy zadań. Należą do nich m.in.:

- strona internetowa PKPar (www.paralympic.org.pl),
- konferencje prasowe z okazji IP Soczi 2014 i IP Rio 2016,
- publikacje i wydawnictwa, np. ulotki o reprezentacji paraolimpijskiej, Sport paraolimpijski, albumy z Igrzysk Paraolimpijskich,
- rozdział do podręcznika II klasy podstawowej dotyczący igrzysk paraolimpijskich,
- pogadanki z dziećmi podczas organizowanych obozów sportowych (2013),
- współorganizacja Pikniku Paraolimpijskiego (jesień 2015),
- współpraca z programem telewizyjnym w ramach audycji „Pełnosprawni” (TVP1),
- współpraca z magazynem „Integracja”,
- współpraca z Telewizją Polską S.A. w sprawie liczby godzin bezpośrednich transmisji z IP Rio 2016 oraz studia paraolimpijskiego.

Ponadto w ramach realizowanego programu „Olimpijczyk” zatrudniony został specjalista do spraw promocji, którego zadaniem jest promowanie tego programu oraz prowadzenie standardowych działań promocyjnych w oparciu o media społecznościowe.

(dowód: akta kontroli str. 458)

Prezes PKPar wskazał na następujące działania, potrzebne w zakresie promocji zasad i idei paraolimpizmu, promocji sportu powszechnego i wyczynowego osób niepełnosprawnych:

- zapewnienie środków na prowadzenie działań ogólnokrajowych: kampanii społecznych (prasa, telewizja, Internet, billboard), informacji w mediach publicznych oraz prasie,
- aktywność w mediach społecznościowych,
- zapewnienie środków na prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych we wszystkich instytucjach zajmujących się osobami z niepełnosprawnościami (szpitale, ośrodki rehabilitacyjne, PCPR, MOPS itp.),
- większe zaangażowanie TVP S.A. w programy o tematyce sportowej dla niepełnosprawnych wraz z transmisjami sportowymi z zawodów sportowych,
- utworzenie Centrum Informacji (portalu) o szeroko rozumianym sporcie dla osób z niepełnosprawnościami,
- rozszerzenie zakresu informacyjno-edukacyjnego poprzez informatory, szkolenia, seminaria, wydawnictwa specjalne,
- organizacja imprez sportowych dla dzieci i młodzieży różnego szczebla i charakteru (imprezy masowe, spartakiady, imprezy wspierające utalentowaną sportowo młodzież niepełnosprawną),
- edukację w szkołach.

(dowód: akta kontroli str. 486)

2.3. Poza propagowaniem i rozwijaniem sportu osób niepełnosprawnych podstawową rolą PKPar jest koordynacja całokształtu spraw związanych z udziałem polskiej reprezentacji w igrzyskach paraolimpijskich. Kwalifikacje do igrzysk w poszczególnych dyscyplinach sportu odbywają się zgodnie z harmonogramami i kryteriami wypracowanymi przez poszczególne Federacje Międzynarodowe i IPC. PKPar potwierdza uzyskanie kwalifikacji, a także wykonuje inne prace związane z tym przedsięwzięciem. Działania prowadzone są we współpracy z organizacjami prowadzącymi szkolenie paraolimpijskie.

Na Igrzyska Paraolimpijskie Soczi 2014 zakwalifikowanych zostało ośmiu zawodników w następujących sportach paraolimpijskich: narciarstwo alpejskie – pięciu zawodników, narciarstwo biegowe i biathlon – dwóch, snowboard – jeden oraz potwierdzone zostało spełnienie przez zawodników kryteriów kwalifikacyjnych wyznaczonych przez Międzynarodowy Komitet Paraolimpijski. Na Igrzyskach Paraolimpijskich Soczi 2014 w dyscyplinie sportowej narciarstwo alpejskie i biegowe dwóch zawodników zajęło piąte miejsce i jeden szóste miejsce.

W dniu 27 lipca 2016 r. zatwierdzony został skład Reprezentacji Polski na XV Igrzyska Paraolimpijskie Rio 2016 i potwierdzone spełnienie przez wszystkich zawodników kryteriów kwalifikacyjnych wyznaczonych przez Międzynarodowe Federacje Sportowe (IFs) oraz IPC. Na Igrzyska Paraolimpijskie w Rio 2016 zakwalifikowanych zostało 91 zawodników w 13 paraolimpijskich dyscyplinach sportu: jeździectwo – jeden zawodnik, kajakarstwo – trzech, kolarstwo – ośmiu, lekkoatletyka – 31, łucznictwo – trzech, pływanie – ośmiu, podnoszenie ciężarów – siedmiu, strzelectwo – dwóch, szermierka na wózkach – dziewięciu, tenis na wózkach – dwóch, tenis stołowy – 13, wioślarstwo – dwóch, żeglarstwo – dwóch.

(dowód: akta kontroli str. 487-488, 491-509)

2.4. W latach 2013-2016 liczba zawodników niepełnosprawnych objętych dofinansowaniem środkami publicznymi wyniosła 1.781 osób²¹, w tym: w 2013 r. – 817 osób, w 2014 r. – 242 osoby, w 2015 r. – 420 osób i w 2016 r. (do 30 czerwca) – 302 osoby. Ze środków budżetu państwa w latach 2013-2015 wypłacono stypendia sportowe 310 zawodnikom kadry narodowej, w tym w 2013 r. – 93 zawodnikom, w 2014 r. – 109 zawodnikom i w 2015 r. – 108 zawodnikom. W 2013 r. odbyły się 63 zgrupowania, w których wzięło udział 644 zawodników, w 2014 r. – sześć zgrupowań, w których uczestniczyło 117 zawodników oraz w 2015 r. jedno zgrupowanie, z udziałem 35 zawodników.

(dowód: akta kontroli str. 461-464)

W zakresie rozwijania sportu powszechnego w ramach zadania „Popularyzacja i wspieranie rozwoju Sportu dla Wszystkich” PKPar zorganizował dwa obozy sportowe integracyjne dla 80 dzieci niepełnosprawnych (głównie z lekkim i umiarkowanym upośledzeniem umysłowym, dysfunkcją ruchu). Na obozach zrealizowane były takie cele jak: rozbudzenie zainteresowań sportowych i turystycznych, wyrabianie nawyków zdrowego i sportowego stylu życia oraz nauka podstawowych elementów różnych dyscyplin sportu. Zajęcia prowadzone były w zakresie ośmiu dyscyplin sportu²², w których brali udział wszyscy uczestnicy obozu na miarę swoich możliwości i umiejętności. Znaczna część uczestników zadeklarowała chęć uprawiania sportu w klubach.

(dowód: akta kontroli str. 564-571)

²¹ Łącznie z wypłaconymi stypendiami sportowymi dla 310 zawodników niepełnosprawnych.

²² Boccia, koszykówka, lekkoatletyka (biegi przełajowe), nordic walking, piłka nożna, piłka siatkowa, pływanie (rekreacyjne), tenis stołowy i tenis ziemny.

Realizacja w latach 2015-2016 zadania „Olimpijczyk” przyczyniła się do zwiększenia udziału i lepszego przygotowania zawodników niepełnosprawnych do Igrzysk Paraolimpijskich oraz do zwiększenia ich udziału w życiu społecznym i zawodowym, zwiększenia ich aktywności ruchowej i poprawy sprawności fizycznej, nabycia i rozwinięcia umiejętności niezbędnych do osiągania wyników sportowych warunkujących ich udział w Igrzyskach Paraolimpijskich, zwiększenie szans reprezentantów Polski we współzawodnictwie międzynarodowym, kształtowanie zasad zdrowej rywalizacji oraz umiejętności współzawodnictwa.

W okresie realizacji I etapu projektu „Olimpijczyk” wsparciem objętych zostało 186 niepełnosprawnych sportowców kadry narodowej. Zorganizowano 65 zgrupowań, podczas których udzielono wsparcia w wymiarze 10.227,75 godzin oraz przeprowadzone zostały 22 zawody, na których udzielono wsparcia w wymiarze 2.087,5 godzin. Wskaźniki ewaluacji programu zrealizowano następująco: wskaźnik nakładu wyniósł 273,84 przy zakładanym 339,39, wskaźnik produktu 66,21 przy zakładanym 73,66, a wskaźnik rezultatu 35 przy zakładanym 25.

W ramach II etapu projektu „Olimpijczyk” w okresie styczeń-czerwiec 2016 r. wsparciem objętych zostało 120 zawodników, mających największe szanse na kwalifikacje do Igrzysk Paraolimpijskich. Zorganizowano 76 zgrupowań, na których udzielonych zostało wsparcie w wymiarze 10.140 godzin oraz przeprowadzone zostały 33 zawody, na których udzielono wsparcia w wymiarze 3.148,5 godzin.

(dowód: akta kontroli str. 313-331, 452, 459)

2.5. Zgodnie ze statutem PKPar współorganizuje sport osób niepełnosprawnych w Polsce: popiera lub inicjuje przedsięwzięcia, przyjmuje patronaty honorowe nad organizowanymi zawodami i konferencjami. Priorytetem dla PKPar są organizacje członkowskie działające w zakresie sportu paraolimpijskiego.

PKPar reprezentuje polski sport na arenie międzynarodowej poprzez członkostwo w Europejskim i Międzynarodowym Komitecie Paraolimpijskim. PKPar prowadzi współpracę z innymi narodowymi komitetami oraz przede wszystkim komitetami organizacyjnymi igrzysk paraolimpijskich.

W okresie objętym kontrolą w zakresie sportu wyczynowego wzrosła w Polsce liczba osiągnięć zawodników kadry narodowej, w tym złotych, srebrnych i brązowych medali, zdobytych na mistrzostwach świata i mistrzostwach Europy ze 133 w 2013 r. do 160 w 2015 r. tj. o 20,3% oraz liczba zajętych miejsc od czwartego do ósmego ze 114 w 2013 r. do 155 w 2015 r. tj. o 36%.

(dowód: akta kontroli str. 487-488, 491-496)

Zdaniem Prezesa PKPar kondycja finansowa PKPar nie jest wystarczająca dla realizacji celów statutowych, zwłaszcza w oparciu o dostępne konkursy i programy MSiT. W roku 2016 dzięki programowi „Olimpijczyk” ze środków PFRON utrzymano podstawową działalność Komitetu, choć nie daje to w dalszym ciągu pełnej swobody działań statutowych. Wizja pełnego uniezależnienia się od środków publicznych jest bardzo trudna do zrealizowania. Bardzo wolno następuje przełamywanie barier i zmiana mentalności społeczeństwa.

(dowód: akta kontroli str. 487)

Ustalono
nieprawidłowości
i uwagi

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

NIK pozytywnie ocenia efekty realizowanych przez PKPar zadań w zakresie sportu powszechnego i wyczynowego osób niepełnosprawnych, w tym koordynacji całokształtu spraw związanych z udziałem polskiej reprezentacji w igrzyskach paraolimpijskich. PKPar skutecznie wspierał procesy organizowania sportu osób niepełnosprawnych, szczególnie paraolimpijskiego w Polsce. W okresie objętym kontrolą w zakresie sportu wyczynowego wzrosła liczba osiągnięć zawodników kadry narodowej, w tym złotych, srebrnych i brązowych medali, zdobytych na mistrzostwach świata i mistrzostwach Europy ze 133 w 2013 r. do 160 w 2015 r. tj. o 20,3% oraz liczba zajętych miejsc od czwartego do ósmego ze 114 w 2013 r. do 155 w 2015 r. tj. o 36%.

PKPar osiągał cele realizowanych zadań w zakresie przygotowania zawodników niepełnosprawnych do udziału w igrzyskach paraolimpijskich. Dofinansowaniem środkami publicznymi objętych zostało 1.781 zawodników niepełnosprawnych, w tym 310 zawodnikom kadry narodowej wypłacane były stypendia sportowe. W latach 2013-2015 liczba stypendystów była stabilna i wynosiła odpowiednio 93, 109 i 108 zawodników. Realizacja projektu „Olimpijczyk”, w którym w pierwszym etapie wsparciem objęto 186 zawodników przyczyniła się do zwiększenia udziału i lepszego przygotowania zawodników niepełnosprawnych do igrzysk paraolimpijskich oraz do zwiększenia ich udziału w życiu społecznym i zawodowym. Kontynuacja tego projektu w 2016 r. powinna zapewnić osiągnięcie w pełni zakładanego celu głównego oraz zaplanowanych wskaźników efektywności. Z powodu braku wystarczających środków finansowych oraz możliwości kadrowych statutowe działania PKPar w zakresie propagowania i upowszechniania idei paraolimpizmu realizowane były pośrednio, przy okazji realizacji innych działań czy zadań.

IV. Wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli odstąpiła od sformułowania wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ust 1 i 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²³ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego Najwyższej Izby Kontroli.

²³ Dz. U. z 2015 r. poz. 1096, ze zm., dalej: ustawa o NIK.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 8 września 2016 r.

Kontroler
Teresa Małgorzata Zębala
Doradca ekonomiczny

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego

Dyrektor
Piotr Prokopczyk

.....
podpis

